

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus

registrikood: 90014158

tänava nimi ja maja number: Akadeemia tn 2

linn: Pärnu linn

maakond: Pärnu maakond

postisihnumber: 80010

telefon: +372 55517755

e-posti aadress: info@parnumaa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	13
Bilanss	13
Tulemiaruanne	14
Rahavoogude aruanne	15
Netovara muutuste aruanne	16
Raamatupidamise aastaaruande lisad	17
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	17
Lisa 2 Raha	18
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	19
Lisa 4 Varud	19
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	20
Lisa 7 Kasutusrent	21
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	21
Lisa 9 Võlad töövõtjatele	22
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	22
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	23
Lisa 12 Muud tulud	23
Lisa 13 Jagatud annetused ja toetused	24
Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud	24
Lisa 15 Tööjõukulud	24
Lisa 16 Muud kulud	25
Lisa 17 Intressitulud	25
Lisa 18 Seotud osapooled	25
Aruande allkirjad	27
Vandeauditiitori aruanne	28

Tegevusaruanne

Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus on asutatud Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ja Pärnu linna poolt ning äriregistrisse kantud 29.12.2017.

SA-ga Pärnumaa Arenduskeskus ühines 03.01.2018 sõlmitud ühinemislepingu alusel SA Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus ja 27.04.2018 sõlmitud ühinemislepingu alusel SA Pärnumaa Turism.

Pärnumaa Arenduskeskus on Pärnumaa omavalitsuste poolt maakonna tasakaalustatud arenguks loodud sihtasutus, mis kavandab Pärnumaa arengut, arendab ettevõtlust ja turismi, noorte ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet ning kodanikuühiskonda. Edendab rahvatervist ja siseturvalisust, rahvusvahelisi suhteid ning viib ellu maakonnaüleseid projekte. Arenduskeskus kuulub maakondlike arenduskeskuste võrgustikku. Koostöös maakonna, riigi ning rahvusvaheliste võrgustike ja partneritega rakendatakse oma teadmisi ja kogemusi maakonna tasakaalustatud arenguks. Pärnumaa Arenduskeskus arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ eestvedajaks ja peamiseks elluvijaks. Sihtasutuse tegevuse üldiseks eesmärgiks on Pärnumaa elanike heaolule ja sotsiaalsele sidususele, majanduse konkurentsivõimele ja kestlikule arengule aktiivne kaasaaitamine ning selleks vajalike tegevuste algatamine ja elluviimine. Sihtasutuse konkreetseteks eesmärkideks on Pärnumaa arenguga seotud tegevuste elluviimine, regionaalarengu- ja planeerimisalaste ülesannete täitmine, ettevõtluse, kohaturunduse ja kodanikuühiskonna arengule kaasaaitamine ning hariduse, sotsiaali, kultuuri, spordi, rahvatervise ja turvalisuse valdkondades maakondliku koostöö võimestamine, siseriiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega koostöö ning nendega seotud teavitustegevuse maakondlik korraldamine ja elluviimine.

SA Pärnumaa Arenduskeskuse nõukogu ja juhatus

SA Pärnumaa Arenduskeskuse nõukogu on kuue liikmeline ja juhatus ühe liikmeline.

Nõukogu esimees:

Mikk Pikkmets – Lääneranna vallavanem

Nõukogu liikmed:

Lauri Luur – Tori vallavanem

Ülle Vapper – Põhja- Pärnumaa vallavolikogu esimees

Rainer Aavik – Pärnu abilinnapea

Meelis Kukk – Pärnu abilinnapea

Varje Tipp – Pärnu abilinnapea (alates 25.11.2019)

Marko Šorin – Pärnu abilinnapea (kuni 25.11.2019)

Aruandeperioodil toimus üheksa nõukogu koosolekut, millest üks oli laiendatud koosolek, kus valiti uus juhatuse liige. Laiendatud koosolekul osalesid lisaks nõukogu liikmetele Pärnu linnavolikogu esimees ja Saarde ning Häädemeeste vallavanemad.

SA Pärnumaa Arenduskeskuse juhatuse liikme Indrek Klaasseni volitused lõppesid 31.08.2019. SA Pärnumaa Arenduskeskuse 12.08.2019 nõukogu koosolekul valiti uueks juhatuse liikmeks Erik Reinhold, kellega sõlmiti alates 01.09.2019 kolme aastane juhatuse liikme leping.

SA Pärnumaa Arenduskeskuse koostööpartnerid ja töötajad

SA Pärnumaa Arenduskeskus peamised lepingulised koostööpartnerid 2019. aastal olid Pärnumaa Omavalitsuste Liit, MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused, Rahandusministeerium, Pärnu Linnavalitsus, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Ettevõtluse Arendamise SA, Euroopa Komisjon, ERDF Eesti-Läti

Programm. Tegevuste oluliseks finantseerijaks Pärnumaa Omavalitsuste Liit (maakonna omavalitsused), moodustades kogu finantseerimisest 45%, MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused 20%, Rahandusministeerium 11%, teiste finantseerijate osakaal jääb alla 5% kogufinantseerimistest.

Arenduskeskuse keskmine töötajate arv oli aruandeperioodil 15. Lisaks juhatuse liikmele töötavad organisatsioonis aruandeaasta lõpu seisuga maakonna arendusjuht, noorte ettevõtlikkuse ja tööhõive projektijuht, alustavate ettevõtjate konsultant, ettevõtluse- ja ekspordikonsultant, ettevõtlusinkubaatori projektijuht, mittetulundusühingute konsultant, turismimajanduse koordinaator, väliskoostöö spetsialist, rahvatervise ja turvalisuse koordinaator ning spetsialist, büroojuht, raamatupidaja ning kaks Pärnu turismiinfokeskuse infospetsialisti.

Aruandeperioodi tulud, kulud ja tulem

- Põhitegevuse tulud 842 656 eurot
- Intressitulud 15 eurot
- Põhitegevuse kulud 826 727 eurot
- Aruandeaasta tulem 15 944 eurot

Peamised finantssuhtarvud ja nende arvutamise meetodika

	2019
Tegevustulude muutus	26,1%
Tulu ettevõtlusest, muutus	-26,2%
Lühikohustuste kattekordaja	1,87
Tööjõukulu osakaal tegevuskuludes	59,6%

- Tegevustulude muutus (%) = $(\text{tegevustulu } 2019 - \text{tegevustulu } 2018) / \text{tegevustulu } 2018 \times 100$
- Tulu ettevõtlusest, muutus (%) = $(\text{tulu ettevõtlusest } 2019 - \text{tulu ettevõtlusest } 2018) / \text{tulu ettevõtlusest } 2018 \times 100$
- Lühikohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused
- Tööjõu osakaal tegevuskuludes = $(\text{tööjõukulud} / (\text{tööjõukulud} + \text{majandamiskulud})) \times 100$

Maakonna arendustegevused

- Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ elluviimise kokkuleppe ettevalmistamine ja sõlmimine 15.01.2019. Strateegia keeleline korrektuur, kujundus ja trükisena väljaandmine. Strateegiast tulenevate ettepanekute, teemalehtede ja muude materjalide ettevalmistamine ning esitamine Rahandusministeeriumile ja teistele riigiasutustele.
- Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetme (MATA) maakondliku taotlusvooru korraldamine, sh 2019.aastal toetust taotletavate Pärnu maakonna projektide menetlemine ja vastava nimekirja koostamine, põhi- ja reservprojektide osas ettepaneku koostamine ja esitamine RTK-le, maakonna projektide kaitsmine 05.11.19.
- KOBAR projekti ideekavandi väljatöötamine, tutvustamine ja taotluse koostamise korraldamine, ettevalmistustöö selle vormimisel MATA maakondlikuks põhiprojektiks.
- Rail Balticu Pärnu kaubajaama pildile toomine: asukoha kinnistamine (+ hooldusdepo) ja ühendusvõimaluste uurimine. Osalemine RB kaubajaama tulevase asukoha valikutöös ja erinevate alternatiivide kaalumisel. „Rail Balticu Pärnu kaubajaama, lennujaama, Loode-Pärnu ja Niidu tööstusalasid ning Pärnu kaubasadamat ühendava transpordikoridori uuringu“ lähteülesande koostamine, pakkumuste läbiviimine ja kogu tööprotsessi juhtimine koostöös OÜ Skepast & Puhkim konsultantidega. Töö lõpparuanne valmis 21.11.19.

- Rail Balticu projekti maakondliku koostöövõrgustiku hoidmine: RB eelprojekti tutvustavad koosolekud 15.03.19 Väandras, 6.03.19 Pärnus ja 7.03.19 Surjus. Koostöö MKM-i, RB Estonia ja RB Rail AS-ga erinevate uuringute ja detailplaneeringute algatamisel ja läbiviimisel.
- Pärnumaa arengukonverentsi „Kas raudtee all või peal – Rail Baltic ja Pärnumaa tulevik“ ettevalmistamine ja korraldamine 29.11.19 Estonia konverentsikeskuses koostöös POL-i bürooga, sh konverentsi sisu ja ettekandjate osas kokkulepete sõlmimine.
- Pärnu jõe tähtsuse ja rolli rõhutamine. Ühistöös partneritega Pärnu jõe uuringu läbiviimine (AS MAVES ja Karl Kupits) ja 21.06.19 Pärnu jõe päeva korraldamine (RAM REHO Pärnumaa talituse eestvedamisel ja koostöös omavalitsustega).
- Maakonna KOV-ide arendajate ja planeerijate koostöövõrgustiku hoidmine ja edasiarendamine koostöös REHO talitusega. Kord kvartalis läbi viidud seminaride teemad: üldplaneeringute hetkeseis ja probleemaatika, arengustrateegia tegevuskava, MATA, taristu ja liikuvuse arengukava, Pärnu tulevik, maakonna turismi areng ja turundus, KOV-ide arendusprojektid jne
- TEEMAPÄEVAD: 31.10.19 Kliimamuutuste teabepäev „Kliimamuutuste mõjudega ja üleujutustega arvestamine planeeringutes“ (koostöös Keskkonnaministeeriumiga); 20.11.19 Päikeseenergia päev (koostöös REHO talitusega): päikesepaneelide areng, skaalad, KOV praktika, projektide rahastamine, päikesekatused, taastuvenergia käsiraamat, lubade väljastamine jne PAIKRE päikesejaam, Soomaa päevad (koos REHO talitusega 09.12.18 kehtestatud maakonna teemaplaneeringu elluviimiseks): matka- ja looduspäev 10.05.19 ja arutelupäev 22.08.19
- Maakonna arengustrateegia tegevuskava täiendamise ettepanekud seisuga 01.11.19, lähtuvalt KOV arengukavadesse 2019 tehtud muudatustest. Vastuskirjad 07.12.19. Täienduste sisseviimine ja kolme aasta finantsplaani koostamine 2020.
- Koostöös POL-i bürooga Pärnumaa omavalitsuste arenguseminaride ettevalmistamine ja korraldamine: kevadseminari „Pärnumaa strateegilised väljakutsed“ korraldamine 27-28.03.19 Männiku Metsatalus ja POL-i XXV juubeliseminar „Ühtsema, ägedama ja turvalisema Pärnumaa poole“ korraldamine 27-28.03.19 Lepaninal, sh seminaride sisu ettevalmistamine.

Maakonna arendusjuht osales järgmiste komisjonide ja töögruppide töös:

- Väikesaarte komisjon - projektide eelhindamine, hindamiskomisjon ning otsustamine 19.06.19 Tallinnas;
- Rahandusministeeriumi ettepanekul eksperdina Statistikaameti KOV juhtimislaua töögrupi töös.
- Üleriigiliste arengudokumentide koostamisprotsessis: strateegia „Eesti 2035“ seminaridel (sh 2 seminari Pärnumaal) ja Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021+ koostamisprotsessis (sh 18.06.19 Väandras toimunud seminari ettevalmistamisel), Kultuuriministeeriumi mõttetalgutel 10.09.19 Pärnu muuseumis
- KOV-ide arenguspetsialistide nõustamine, tudengite koolitamine ja osalemine Academia Pernaviensise mõttekoja töös.

Ettevõtlikkusteadlikkuse arendamine, konsultatsioonid ettevõtjatele

Noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamine

Aruandeaastal toimus 71 sündmust, millest võttis osa 2723 õpilast/õpetajat:

- Pärnu linna tehnoloogiapäevad (2-päevased sündmused, 110 osalejat)
- Koolitused õpilastele ja õpetajatele (10 koolitust, 137 osalejat)
- Ettevõtlik Kool (10 tegevust, 263 osalejat)
- Mini- ja õpilasfirmad (18 tegevust, 966 osalejat)
- Öppereisid (30 öppereisi, 723 osalejat)
- Ettevõtlusnädal / Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev (524 osalejat)

Tegevused on tihedalt seotud Ettevõtliku kooli ja Junior Achievement Eesti poolt pakutavate programmidega, täiendades ja võimestades üksteist.

Teist korda toimusid Pärnu linna tehnoloogiapäevad, mille eesmärgiks oli anda õpilastele ülevaade Pärnumaal tegutsevatest ettevõtetest ning tutvustada erinevaid ametikohti. Kahel päeval osalesid õpilased Pärnumaa Kutsehariduskeskuse töötubades ning külastasid vastava valdkonna ettevõtteid. Ettevõtetes erinevate ametikohtadega tutvudes ning töötubades osaledes said noored aimu, kas neile antud eriala meeldib ning mida tuleb õppida, et antud erialal töötada. Praktilisi ülesandeid lahendades seoti koolis õpitav päriseluga, õpilased mõistsid, miks on koolis vaja õppida erinevaid aineid ning kus neid teadmisi päriselus kasutada saab. Ettevõtjate poolt vaadatuna oli tegemist investeeringuga tulevikku. Läbi oma tegevuste tutvustamise ollakse noortele toeks õige eriala valikul ning sillutatakse teed uute töötajate järelkasvuks. Kui noored teavad, millised võimalused on kodumaakonnas (või Eestis) olemas, on lootust, et pärast õpinguid tulla oma kodukohta tagasi ning panustatakse piirkonna ja ettevõtluse arengusse.

Maakonnas tegutseb haridusprogrammiga "Ettevõtlik kool" liitunud koolide võrgustik. Võrgustikku kuulub 13 kooli, millest 5 kooli on läbinud Ettevõtliku kooli enesehindamise ja saavutanud baastaseme. Iga-aastaselt toimuvad võrgustikuga liitunud koolidele ettevõtlikkust arendavad tegevused koolituste, seminaride ja õppereiside kaudu. Traditsiooniks on saanud maakondlik ja üle-eestiline edulugude konkurss ning haridusfestival. Üle-eestilise edulugude konkursi finaali kategoorias "Heategu kogukonnale" pääses Jõõpre Kooli edulugu „Jõõpre bussipeatuse uuendamine“, saavutades 3. koha ning kategoorias "Parim koostöö partneriga" Lihula Gümnaasiumi edulugu "Heategvuslik viimase koolikella ball", saavutades 1. koha.

Mini- ja õpilasfirmade, ettevõtlus- ja majandusõpetajate tegevuse toetamiseks ning ettevõtlusõppe praktilisemaks muutmiseks kaasati tegevustesse ettevõtjatest mentorid, kes lisaks õppefirmade juhendamisele käisid koolides loenguid andmas. Alustati Pärnumaa miniettevõtjate festivali ja Pärnumaa õpilasfirmade võistluse korraldamisega, kus õpilased said oma teadmised ja oskused enne üle-eestilisi võistlusi proovile panna. Osaleti maakondlikel ja üle-eestilistel laatadel.

Haridustöötajate ja õpilaste silmaringi laiendamiseks ning uute ideede saamiseks korraldati õppereise teiste piirkondade ettevõtetesse ja haridusasutustesse ning võeti vastu teiste piirkondade õpilasi ja õpetajaid. Õppereiside käigus tutvuti ettevõtliku õppe ja ettevõtlusõppe rakendamisega koolides, koolide ja ettevõtete vaheliste koostöövõimalustega, et rakendada parimaid praktikaid enda koolides. Jätkusid õpilaste õppereisid Pärnumaa ettevõtetesse ja haridusasutustesse, eesmärgiks teadlikkuse tõstmine piirkonna ettevõtetest ning edasiõppimise võimalustest. Praktilise abimaterjalina loodi pidevas täiennemises olev õpilasi vastuvõtivate ettevõtete andmebaas.

Üha suuremat populaarsust kogub ettevõtlusnädalal aset leidev Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev, millest saab iga-aastaselt osa üle viiesaja noore. 2019. aastal inspiratsioonipäeva aitasid kokku panna ja läbi viia Pärnu Linna Noortekogu noored, toimusid inspiratsiooniseminarid ja töötoad, kohtuti ettevõtjatega ja ägedate noortega, tehti praktilisi harjutusi töötubades.

Kasvuettevõtete konsultandi tegevus:

Aruandeperioodil oli 353 kliendisuhtlust ja nõustamist, teostati järgmiseid tegevusi:

- Maakondlike digitaliseerimise ja personalijuhtimise digiauditite protsessi kokkuvõtavad tegevused Pärnumaal – infopäev ja ekspertide personaalsed konsultatsioonid ettevõtetele
- 4 digitaliseerimisteemalise koolituse/infopäeva korraldamine
- Ringmajanduse konverentsi korraldamine Pärnus
- 11 ettevõtluse / ekspordi / toetusmeetmetega seotud infopäeva korraldamine Pärnus
- Kaks messireisi ekspordikontaktide loomiseks Soomes ja Rootsis
- Maakonna ettevõtjate kaasamine teiste MAKide korraldatud messireisidele

- Pärnumaa ettevõtluskonkursi žürii tegevuse juhtimine ja tunnustusürituse korraldamine
- Lääne-Eesti biomajanduse arengukava koostamises osalemine ja kaasamisürituse korraldamine
- Töötukassa tööjõubaromeetri uuringusse panustamine ja osalemine PKHK Nõunike Kogu töös
- Pärnu LV ettevõtlustoetuse komisjoni töös osalemine

Alustavate ettevõtete konsultantide tegevus:

- AEV nõustamine – 308 nõustamiskorda (kokku 472 nõustamiskorda, sh KEV nõustamised).
- MAK nõustatud äriplaane 63, Töötukassa äriplaane 39.
- Starditoetused – toetust sai 6 ettevõtet (2018 aastal 10).
- Kokku starditoetuse saajaid (2015 - 2019) 46 ettevõtet (kokku rahastus Pärnumaale ca 690 000 eur).
- Ettevõtluse baaskoolitused – 2 koolitust, kokku 38 osalejat (2018 aastal 2 koolitust 33 osalejat).
- Pärnumaa mentorklubi – osales 12 mentiidi, 6 mentorit, tagasiside 9,4 (2018 aastal 9 mentiidi, 6 mentorit, tagasiside 9,5 10-pallisel skaalal).
- Pärnumaa Ettevõtlusinkubaator – 3 inkubanti (seoses ebakindlusega inkubaatori tuleviku osas ei võetud uusi inkubante) (2018 - 6 inkubanti, sh Apocalypto Kids, kes saavutas Euroopa suurimal lasteriide messil Pitti Bimbo parima uue kaubamärgi auhinna; Tami Automatics sai tellimuse T1Mall`ilt roheseina tegemiseks).
- Pärnumaa naisettevõtjate projekt – läbi viidud 3 üritust, 2 seminar õppereisi (Soome ja Rootsi), naisettevõtjate võrgustiku FB grupiga liitunud 460 ettevõtlikku naist (2018 a lõpus 355).
- Koolituste sari „MÜÜGIMAANIA“ – läbi viidud 3 koolitust („Müük ja hinnataju mõjutamine“, „Lisamüük“, Väärtusmüük“; igal koolitusel 30 - 40 osalejat)
- Ettevõtluspäev teemal „DISAIN“ (17.09.19) – osales 125 ettevõtjat ja ettevõtlusest huvitatut üle Pärnumaa.
- Koostööprojektid Lätiga (projektid Brave Idea (lõppes kevad 2019) ja Garden Pearls).
- Koostatud projekt rahastuse saamiseks KIK Ringmajanduse programmist – saadud rahastus 39303 eur, tegevused toimuvad 2020 aastal.

Vabähenduste konsulteerimine

Aruandeaastal oli nõustamiskordi 110, kliente 69. Teostati järgmiseid tegevusi:

- Nõustatud projektitaotlusi 28, rahastuse saanud projektide maht 27 000 €
- Infopäevi korraldatud 4, osalejaid ca 55
- Koolituspäevi MTÜ juhtidele korraldatud 5 (3-päevane ja 2-päevane), osalejaid 10
- Ühisnädala koordineerimine ning Vabähenduste inspiratsiooni- ning tänapäeva „Appi, mind kiidetakse!“ korraldamine. Osalejaid 130
- Kodanikuühiskonna tunnustamise korraldamine ja läbiviimine. 4 kategooriat, 42 kandidaati.
- Kogukonna turvalisuse- ja koostööpäevade korraldamine ja läbiviimine koos tervise- ja turvalisusespetsialistiga Paikusel, Audrus, Pärnu-Jaagupis, Kihnus, Sindis. Jätuks 2018.a toimunud päevadele.

Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) tegevused:

- Korraldati 2 info- ja koolituspäeva ning 2 hindamiskomisjoni koosolekut
- Korraldati 12 projekti kohapealne vaatlus ja kontroll koos hindamiskomisjoni liikmetega.
- KOP taotluste menetlemine (kevad 41 ja sügisel 40), rahastamis- ja mitterahastamise otsuste vormistamine, projektide aruannete kontrollimine.

Turismivaldkonna arendamise tegevused

Visitparnu.com veebileht

- lehe arendamine, sisu uuendamine.
- Tulemuseks statistiliselt kasvav sisutarbimine: vaatamiste arv 2018 – 821 tuhandelt 2019 1 milj 312 tuhandele
- VisitPärnu blogi lisandumine

VisitPärnu Facebookis kolmes keeles

- Jälgijate arvu kasv üle kahe korra (2018 16 700; 2019 35 600)
- Stabiilne sisu tootmine
- Facebook reklaamid
- Mängud koostöös ettevõtjatega

Koolitused/seminarid turismiettevõtetele

- Digitaalturunduse seminar Pärnu turismiettevõtjale osales 116 inimest ligi 100 erinevast ettevõttest.
- Väiksemad koolitused teemal koduleht – 5 läbimist, igas 9 ettevõtet.
- Teeninduskvaliteedi parandamisele suunatud koolitused - 2 läbimist – osales ligi 30 ettevõtet

Turismialased trükised

Esmakordselt välja antud:

- Pärnu Muuseumid 3 keeles (sees kõik Pärnu muuseumid),
- Pärnu Rattateed 3 keeles (kaasatud 24 ettevõtet, kes tegid omapoolseid sooduspakkumisi rattaturistidele).

Uuendatud:

- Peretrükis 3 keeles,
- Pärnu imago trükis 5 keeles,
- Pärnu linnakaart 4 keeles,
- Pärnu maakonnakaart 6 keeles.
- Trükiste tiraaž kokku 53 750

Pärnu turismiinfo külastuskeskuse haldamine

- 2019 a. teenindas Pärnu turismiinfo külastuskeskust ligi 25 000 külastajat.
- Turismiinfo töötajad vastutavad, et puhkaestis.ee olev Pärnumaa info oleks õige. Sh. on ka ligi 900 ettevõtjate objekti. Lisaks erinevad üritused, mis aasta jooksul Pärnus toimuvad. Sealolev info liigub edasi ka näiteks visitparnu.com lehele.

Muud turismialased projektid ja tegevused

- Garden Pearls; Muhemaa
- Uued Pärnu omatooted: pused, särgid, rannarätikud.
- EDEN auhind - Koostöös Pärnu linnavalitsusega Pärnu Eesti parim Wellness sihtkoht. EDEN (European Destinations of Excellence) on Europa Komisjoni poolt algatatud projekt.
- Pärnu turismiinfo uuendamine.
- Pärnu turismiettevõtjate õppereis Tartusse.

Ettevõtlusinkubaatori tegevus

Alates 01.11.2019 on Pärnumaa Ettevõtlusinkubaatoril uus juht.

2019 aastal osales inkubatsiooni programmis 3 ettevõtet – Apocalypto Kidswear OÜ, Eksole OÜ, Romulus Studios OÜ.

Kõik ettevõtted tegelevad loome valdkonnas. Esimene ettevõtte tegeleb lasterõivaste tootmise ja müügiga, teine tegeleb disainitud riidekottide tootmise ja müügiga ning kolmas tegeleb videote ja reklaamide tootmise ja produtseerimisega.

Inkubandid osalesid erinevatel koolitustel ning kasutasid mentorite teadmisi oma ettevõtete edendamiseks.

Apocalypto Kidswear OÜ osales koolitustel:

- “Kuidas läbi süsteemse sisuturunduse ettevõtetele kliente juurde saada” - Lavii
- “Kuidas kahekordistada e-poe müüki” – Nullist

Lisaks kasutas Apocalypto Kidswear OÜ ka mentorit (Kirsis Altjõe, OÜ ELF CONSULT), kellega pandi paika ettevõtte strateegiline tegevusplaan ning saavutati ekspordi võimekus.

Eksole OÜ kaasas oma ettevõttele 3 mentorit. Aclima Baltic AS mentori abiga aidati ettevõttele koostada tehnilised raamatud, konsulteeriti lepingutega seonduvat ning aidati kontaktidega tootja leidmiseks.

Mentor Piia Põldmaa aitas ettevõtet brändimisega seotud küsimustes ning reklaammaterjalide küsimustes.

Kolmas mentor Liisa Nõmmik ettevõttest WBR OÜ konsulteeris mentiid sotsiaalmeediakampaaniate tegemisel. Esimene test kampaania pandi käima 2019 juuludel.

Apocalypto Kidswear OÜ ja Eksole OÜ on olnud edukad ning nad on loonud oma ettevõtetes ka töökohad.

Kolmas inkubatsioonis olev ettevõtte Romulus Studios OÜ on alles alustav ning tegeleb peamiselt kliendibaasi loomise ja oma portfoolio ülesehitamisega. Töökohta ta loonud pole. Temale kaasati 2019 aastal üks mentor, kes nõustas teda juriidilistes küsimustes ning lisaks osales ettevõtte ka erinevatel veebikoolitustel läbi terve aasta, kus omandas nii tehnilisi kui ka ärilisi teadmisi.

2019 aastal sai ka otsustatud, et Pärnusse tekib uus teadmiskeskus projektinimega “KOBAR”, mille üheks osaks on ka Ettevõtlus inkubaator. Uute ruumide asukohaks saab olema Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži raamatukogu teine korrus. Eeldatavasti kolitakse uutesse ruumidesse 2021 alguses.

Rahvatervise- ja turvalisuse alane tegevus

Rahvatervise valdkonna tegevused:

- Valmis Pärnu maakonna tervise ja heaoluprofiil 2019 – 2023 ja tegevuskava aastateks 2019-2022. Profiili üldeesmärgiks on maakonna elanike tervena elatud eluea pikenemine enneaegse suremuse ja haigestumise vähendamise kaudu.
- Maakondlik tervisedendus – tugi KOV tervisenõukogude käivitamisele.
- Laste ja noorte turvaline ning tervislik areng – hästi toimiv Tervist Edendavate Lasteaedade ja Koolide võrgustikutöö. Pärnu linna lasteaedade menüüde kaardistamine 2019.a. kevadel ja raporti valmimine. Eesmärk – muuta lasteaedade menüüd tervislikumaks ja käivitada lühike tarneahel kohaliku talutoodangu jõudmiseks lasteaedade kööki.
- Tervist Edendavad Töökohad (TET) – Rohelise kontori ja ringmajanduse teemaline seminar avalikule sektorile, ettevõtjatele ja vabaühendustele. Võrgustiku laiendamine.

- Pärnumaa elanike liikumisharjumusi ja hoiakuid kaardistava uuringu läbiviimine 2018 -2019.aastal. Ankeedile vastas 1446 inimest, kus 202 vastanut sai liigitada mitteharrastajaks ja 1244 harrastajaks. Valmis raport.
- Vaimset tervist väärtustav projektivoor „Sisemine tasakaal“. Toetati 7 projekti kokku 6722 euroga. Osalejaid 900.
- Koostöö Pärnumaa Spordiliiduga maakondlike liikumisürituste elluviimisel.
- Rahvatervise komisjoni koosolekud, osalemine üleriigilistel koolitustel ja seminaridel.

Turvalisuse valdkonna tegevused:

- Maakondlik koostöö võrgustiku „Sattusin kampa“ politsei, noortekeskuste, lastekaitse, arenduskeskuse jt vahel. Seminar „Sattusin kampa“ ja konverents #KAMP2019 - fookuses tänavanoored.
- Maakondlik koostöö terviseriskide ennetamiseks ja siseturvalisuse tõstmiseks. Ümarlaud ja koolitus "Koos jõuame rohkem!"pääste-, politsei-, kiirabi-, häirekeskuse- ning lastekaitse ja sotsiaalvaldkonna töötajatele.
- Koostööpäevad „Koostegemise jõud“ kogukondade kaasamiseks kohaliku ja maakondliku turvalisuse tagamise kohalikes omavalitsustes ja osavaldades – Pärnus, Paikusel, Kihnus, Tori vallas ja Põhja-Pärnumaal.
- Turvalisuse nõukogu tegevus vähene võrreldes 2018. aastaga. Vahetus turvalisuse nõukogu esimees.
- Liikluskomisjoni töö ei käivitunud. Vaetus komisjoni esimees.
- Maakondadeülene koostööseminar Pärnu, Harju, Rapla ja Järva turvalisuse nõukoguga. Info vahetamine, heade praktikate jagamine, koostöövõimaluste kaardistamine 2019. aastaks. Ühisseminaride fookusteemad 2019. aastal: 1. Elanikkonnakaitse alaste teadmiste suurendamine ja KOV ülesanded valdkonnaülese ennetuse kontseptsioonis. 2. Noortele suunatud uimastiennetuse programmide teadvustamine, ning nende väljundid ja võimalused kohalikul tasandil.

Europe Direct (ED) teabekeskus - Pärnumaa

Europe Direct teabekeskus – Pärnumaa tegutseb Euroopa Komisjoni (EK) Eesti esindusega raamlepingu alusel 2018-2020, Euroopa Komisjoni finantseerimine 21945 eur, maakondliku arendusorganisatsiooni rahastus 20850 eur.

Tegevused lähtuvad EK konkursikutses seatud prioriteetidest ning maakonna vajadustest (erinevate sihtgruppide ja teemade kaetus). Tegevused jagunevad sisust lähtuvalt kahe erineva mooduli alla.

Moodul 1: 13 üritust ja 763 osalejat

Korraldati seminare, õppereise, ettevõtluskonkurss, mälumänge, loenguid, Euroopa päev, konverents.

Sihtrühma kuulusid: MTÜd, kohalike omavalitsuste erinevate valdkondade spetsialistid, arvamused, poliitikud, õpilased, õpetajad, seniorid, laiem avalikkus, ettevõtjad ja paljud teised.

Sihtrühma vajadused: erialast sõltuvad spetsiifilised teadmised (EL eelarve, poliitika jne), EL alased üldteadmised erinevates valdkondades (kultuur, ettevõtlus jne).

Meediakava: Ürituste info ED teabekeskus – Pärnumaa FB lehel, vastavalt üritusele ka Pärnu Postimehes ja SA Pärnumaa Arenduskeskus kodulehel.

Moodul 2: 9 üritust ja 927 osalejat

Korraldati: loeng EU kaitseb, filmikohvikuid, simulatsioonimänge, Cross-border projekt, väärivate ülikooli loenguid.

Filmikohvikud ja loengud mõeldud elanikkonna üldiste teadmiste suurendamiseks ja Europe Direct teabekeskusest teavitamiseks.

Sihtrühm: seeniorid, laiem avalikkus, õpilased ja õpetajad.

Euroopa Komisjoni Eesti esinduse tegevused: ED Talvekool Taageperas, 4.-5. märts Cross-border projekt Soomes (Pärnu projektijuht), 11.-14. juuni õppereis Rumeeniaase koos iirlaste ja leedulastega, ED Suvekool Pedasel, Euroopa Komisjoni uue presidendi tutvustusüritus, 19. detsember ED aastalõpukonverents.

Koostöö Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindusega Eestis aluseks on suuline kokkulepe Christer Haglundi ja arenduskeskuse juhtide vahel.

Tegevused:

- Mobiilsusprojekt kaasavast haridusest (Nordic-Baltic Mobility Programme for Public Administrations), kus osalesid kõikide Pärnumaa omavalitsuste esindajad ning Pärnu politseijaoskonna esindaja.
- Riigid Norra ja Fäärid, aeg 31.03-07.04.2019.
- Loovkirjutamise laager Kihnus – Eesti, Läti, Leedu ja Ahvenamaa noortele 24-27 aprill.
- Nordic Writers Crossing Borders: 1. -3. oktoober Joanna Nylund, 13.-15. november Mattias Berg.
- Põhjala kirjanduse nädal 11.-17. november: PMN toetus Pärnumaale 600 eur (ainsana Eestis)

Üldine väliskoostöö:

- USA Maryland St Mary maakond, Norra Buskerud.
- 6. -7. veebruar grusiinid (koostöö Eesti Idapartnerluse Keskusega)
- PMN projekt Buskerudiga
- USA leping – mitmeaastane eeltöö, allkirjastamine 10.12.2019
- alustati läbirääkimisi Eesti Idapartnerluse Keskusega

Bilansipäevajärgsed sündmused

Pärnumaa Arenduskeskus viib koostöös Tartu Ülikooli ja Pärnu Linnavalitsusega ellu maakondlikku koostööprojekti KOBAR. Koostööprojekti idee on koondada Pärnu olulisemad maakondlikud arendus- ja koostööorganisatsioonid Tartu Ülikooli Pärnu kolledži hoonesse aadressil Ringi 35 Pärnu linn. Selleks teostatakse vajalikud ümberehitus- ja rekonstrueerimistööd rohkem kui 2000 m² suurusel pinnal. Sisearhitektuurne põhiprojekt valmib Rein Murula Arhitektuuribüroos sisearhitekt Liisi Murula Kerstna käe all. Projekti elluviimise järel alustab kolledži hoones tööd Pärnumaa Arenduskeskus, käivitub Pärnumaa ettevõtluskubaator, tulevikus innovatsioonikeskus ning rida uusi erialasid seostatuna ettevõtluse, digitaliseerimise ja uute arengutega ühiskonnas.

Projekti kogumaksumus on 882 980 eurot, sellest 461 252 eurot saadakse toetusena Riigi Tugiteenuste Keskuselt Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest ja 199 977 eurot projekti "Pärnumaa Ettevõtluskubaatori käivitamine PKT II voor" Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetuse meetmest. Pärnumaa Arenduskeskuse ja Tartu Ülikooli vahel on allkirjastatud memorandum, mille kohaselt ülikool investeerib projekteerimis- ja ehitustöösse omafinantseeringuga 153 751 eurot. Projekti partner Pärnu linn on kaasfinantseerinud infrastruktuuri rajamist 30 000 euroga.

Projekti elluviimise aeg: Projekt KOBAR 01.10.2019 – 30.08.2021; “Pärnumaa Ettevõtlus-inkubaatori käivitamine PKT II voor” 05.05.2018 – 31.03.2021.

Projekti realiseerimisega koondub ühtsesse ruumi parem ja kõrgetasemelisem kompetents õppe- ja teadustöös. Uuenev kolledž muutub rahvusvaheliseks tuumvaldkondade külastuskeskuseks. Kujundatakse ettevõtjate showala ja „tark“ kohtumispaik. Protssessidesse kaasatakse eksperdid ja mentorid, kasusaajateks on ka gümnasistid ja kutsehariduskeskuse noored. Pärnumaa ettevõtlusinkubaator aitab elavdada ettevõtlust, innustab ja motiveerib alustavaid ettevõtjaid ning aitab neil kasvada ambitsioonikateks ja elujõulisteks. Puhkemajandussektoris on inkubaatorisse oodatud tervisetoote arendusega seotud väikeettevõtted, mis saavad koostöös kohalike spaadega välja töötada uusi lahendusi selle sektori teenuste ja toodete edasiarendamiseks. Tehnoloogia ja rohemajanduse valdkonnas on inkubaatoriga oodatud liituma meeskonnad, kes tegelevad eelkõige mehhatroonika, rohe- ja keskkonnatehnoloogiaga, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sisu loomise ning tootmisega. Loomeettevõtetest on inkubaatoriga liituma oodatud meeskonnad, kes tegelevad eelkõige arhitektuuri – ja inseneriteenuste, graafilise disaini, tootedisaini, audiovisuaalse, infotehnoloogilise, etenduskunstilise ja muusikalise sisu loomise ning tootmisega. KOBAR projekti elluviimisel suureneb Pärnumaal ettevõtlusaktiivsus ja kasvab kõrgemat lisandväärtust loovate ettevõtete hulk, lisandub uusi töökohti.

Erik Reinhold
juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	126 552	27 785	2
Nõuded ja ettemaksed	134 989	175 510	3, 5, 10
Varud	4 407	1 801	
Kokku käibevarad	265 948	205 096	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	0	34 300	6
Kokku põhivarad	0	34 300	
Kokku varad	265 948	239 396	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	39 180	39 134	5, 8
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	103 222	92 660	10
Kokku lühiajalised kohustised	142 402	131 794	
Kokku kohustised	142 402	131 794	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	107 602	182 774	
Aruandeaasta tulem	15 944	-75 172	
Kokku netovara	123 546	107 602	
Kokku kohustised ja netovara	265 948	239 396	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	828 518	649 246	10
Tulu ettevõtlusest	10 634	16 433	11
Muud tulud	3 504	2 722	12
Kokku tulud	842 656	668 401	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-110 632	-128 001	13
Mitmesugused tegevuskulud	-273 618	-290 560	14
Tööjõukulud	-404 151	-319 174	15
Muud kulud	-38 326	-8 020	16
Kokku kulud	-826 727	-745 755	
Põhitegevuse tulem	15 929	-77 354	
Intressitulud	15	2 182	17
Aruandeaasta tulem	15 944	-75 172	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	15 929	-77 354	
Korrigeerimised			
Muud korrigeerimised	0	124 655	
Kokku korrigeerimised	0	124 655	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	40 521	-175 510	
Varude muutus	-2 606	-1 801	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	10 608	131 794	
Laekunud intressid	15	2 182	17
Kokku rahavood põhitegevusest	64 467	3 966	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	34 300	0	6
Antud laenude tagasimaksed	0	23 819	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	34 300	23 819	
Kokku rahavood	98 767	27 785	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	27 785	0	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	98 767	27 785	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	126 552	27 785	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
Aruandeaasta tulem	-75 172	-75 172
Muud muutused netovaras	182 774	182 774
31.12.2018	107 602	107 602
Aruandeaasta tulem	15 944	15 944
31.12.2019	123 546	123 546

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Pärnumaa Arenduskeskus on koostanud 2019. raamatupidamise aastaaruande vastavalt Raamatupidamiseseaduse § 17-le ja on kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Arvestuspõhimõtted on vastavuses Raamatupidamise seaduses sätestatud alusprintsipiidega ja vastavuses Raamatupidamise Toimkonna juhenditele (RTJ).

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibiist, välja arvatud juhtudel, kui see on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

Tulude ja kulude aruande koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist.

Rahavoogude aruandes kajastatakse aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks. Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

SA Pärnumaa Arenduskeskuse raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

2018. raamatupidamise aastaaruandes oli rahavoogude aruanne koostatud otsemeetodil. 2019. raamatupidamise aastaaruandes on tehtud informatsiooni esitusviisi muutused ja rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. Võrdlusandmetena on koostatud ka 2018. aasta rahavoogude aruanne kaudsel meetodil.

Raha

Bilansis kajastatakse raha kirjel pangas olevate arvelduskontode ja sularahakassa jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Kui nõude laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse see nõuete bilansilise väärtuse vähendamisenä ja kantakse kuludesse.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga kliendi kohta eraldi, arvestades informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Nõuded, mis laekuvad maksegraafikute alusel ei ole alla hinnatud.

Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude sissenõudmiseks. Lootusetuid nõudeid bilansis ei kajastata.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivarana kajastatakse varasid eeldatava kasuliku elueaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5000 eurot.

Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetamismaksumus on alla 5000 euro, kajastatakse bilansivälise varana ja kantakse soetamisel kuludesse.

Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektide üle, millised on soetamisel kuludesse kantud, peetakse arvestust bilansiväliselt vastavalt RPS sätestatule ja lähtudes otstarbekusest.

Materiaalne põhivara on kajastatud bilansis soetamismaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Põhivara kasulikkude eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga, millest tulenevalt muutub järgmiste perioodide varale arvestatav kulum.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
---------------------	----------------

Hooned	6,5 aastat
--------	------------

Rendid

Aruandekohustuslane on rentnik
Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud kohustisi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuse sihipärasest kasutamist.

Toetust kajastatakse vastavuses tegelike kulutustega (palju on arvelevõetud põhivarana ja tegevuskuludeks perioodikuluna).

Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna põhivara soetamise perioodil.

Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha laekumisel või toetuse tekkepõhisel kuupäeval, arvestades tulude-kulude vastavuse printsiipi.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimised kajastatakse tuluna kui selle laekumine on kindel (maksetaotlus on aktsepteeritud)

ja põhivara soetuse puhul lähtutakse soetamise kuupäevast.

Plaanitud, kuid laekumata toetussummasid bilansis ei kajastata.

Käibemaksukulu põhivara soetusel kajastatakse eraldi kontol ja põhivara soetusega kaasnevat käibemaksukulu kajastatakse toetusena põhivara soetuseks.

Tulud

Tulud võetakse arvele tekkepõhisel vastavalt tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, mille kohaselt kajastatakse teenuse osutamisest saadavad tulud proportsionaalselt samades perioodides kui teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Kulud

Kulude arvestus on tekkepõhine ja aruande koostamisel arvestatakse, et järgneva perioodi tulude teenimisega seotud kulu kajastatakse ettemakstud tulevaste perioodide kuludena.

Maksustamine

Põhivara ja varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, kuna ostja ei ole käibemaksukohustuslane) kajastatakse soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetamismaksumuse koosseisus.

Seotud osapooled

Aruande koostamisel loetakse seotud osapoolteks SA Pärnumaa Arenduskeskuse asutajaid, nõukogu ja juhatuse liikmeid, nende isikute lähedasi perekonnaliikmeid ja nende kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtjaid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Swedbank	126 313	18 444
SEB pank	0	9 017
Sularahakassa	239	324
Kokku raha	126 552	27 785

Pangakontode jäägid on inventeeritud ja võrreldud vastavate raamatupidamisregistriga. Sularahakassa jääk on võrreldud inventeerimise käigus.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	2 535	2 535	
Ostjatelt laekumata arved	2 535	2 535	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	14 689	14 689	5
Muud nõuded	1 004	1 004	
Viitlaekumised	1 004	1 004	
Ettemaksed	2 817	2 817	
Tulevaste perioodide kulud	2 803	2 803	
Muud makstud ettemaksed	14	14	
Muud toetuste tagasinõuded	185	185	
Saamata sihtfinantseerimine	113 759	113 759	10
Kokku nõuded ja ettemaksed	134 989	134 989	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 578	3 578	
Ostjatelt laekumata arved	3 578	3 578	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	21 354	21 354	5
Ettemaksed	1 174	1 174	
Tulevaste perioodide kulud	1 174	1 174	
Saamata sihtfinantseerimine	149 404	149 404	10
Kokku nõuded ja ettemaksed	175 510	175 510	

Lisa 4 Varud (eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Müügiks ostetud kaubad	4 407	1 801
Pärnu Turismiinfokeskuse kaubad	4 407	1 801
Kokku varud	4 407	1 801

Kaubad on inventeeritud ja kaupade soetusmaksumus vastab kirjel müügiks ostetud kaubad summaga bilansis.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		0		282
Käibemaks		0		2 080
Üksikisiku tulumaks		4 848		6 968
Erisoodustuse tulumaks		11		0
Sotsiaalmaks		8 810		12 590
Kohustuslik kogumispension		465		657
Töötuskindlustusmaksed		584		843
Intress		0		2
Ettemaksukonto jääk	14 689		21 354	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14 689	14 718	21 354	23 422

Kõik maksuvõlad on lõplikult tasutud 10.01.2020.

Vt lisa 2 ja 7.

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

			Kokku
	Ehitised	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2018			
Soetusmaksumus	111 910	34 300	146 210
Akumuleeritud kulum	-111 910		-111 910
Jääkmaksumus	0	34 300	34 300
Müügid (jääkmaksumuses)	0	-34 300	-34 300
31.12.2019			
Soetusmaksumus	111 910	0	111 910
Akumuleeritud kulum	-111 910	0	-111 910
Jääkmaksumus	0	0	0

Müüdud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2019
Lõpetamata projektid ja ettemaksed	34 300
Lõpetamata projektid	34 300
Kokku	34 300

Rüütli tn 23 ehitusprojekt (arvel lõpetamata projektidena) on aruandeperioodil müüdnud Pärnu Linnavalitsusele.

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018	Lisa nr
Kasutusrendikulu	29 705	31 186	14
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
12 kuu jooksul	29 013	29 705	

Akadeemia tn 2 kontoriruumid.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	6 263	6 263	
Võlad töövõtjatele	9 045	9 045	9
Maksuvõlad	14 718	14 718	5
Sihtfinantseerimise tagasimaksekohustised	8 666	8 666	
Muud kohustised	488	488	
Kokku võlad ja ettemaksed	39 180	39 180	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	9 469	9 469	
Võlad töövõtjatele	6 243	6 243	9
Maksuvõlad	23 422	23 422	5
Kokku võlad ja ettemaksed	39 134	39 134	

Lisa 9 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Töötasude kohustis	0	347	
Puhkusetasude kohustis	7 747	5 179	
Võlad majanduskulude eest	1 298	717	
Kokku võlad töövõtjatele	9 045	6 243	8

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	31.12.2017		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	31.12.2018		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Ettevõtluse Arendamise SA			151 688		238 659	86 971		3
Pärnumaa Omavalitsuste Liit			239 530		205 537		33 993	
Pärnu Linnavalitsus			112 180	869	55 057		56 254	
Euroopa Komisjon			15 361		21 945	6 584		3
Maaeluministeerium			18 079		18 079			
ERDF (Eesti-Läti programm)			18 215		37 723	19 508		3
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA			23 898		23 898			
Rahandusministeerium			38 894	869	46 000	7 975		3
Lääne-Eesti Turism SA						28 366		3
Muud mitmesugused			4 761		2 348		2 413	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks			622 606	1 738	649 246	149 404	92 660	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused			622 606	1 738	649 246	149 404	92 660	

	31.12.2018		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2019		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Ettevõtluse Arendamise SA	86 971		118 971		32 000			
Pärnumaa Omavalitsuste Liit		33 993	381 628		373 958		41 663	
Pärnu Linnavalitsus		56 254	54 000	251	48 444		61 559	
Euroopa Komisjon	6 584		21 945		15 362			
ERDF (Eesti-Läti programm)	19 508		37 939		47 313	28 882		3
Rahandusministeerium	7 975		60 200		92 914	40 689		3
Lääne-Eesti Turism SA	28 366		28 007		10 420	10 779		3
Maakondlikud Arenduskeskused MTÜ			131 398		164 807	33 409		3
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA			27 700		27 700			
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium			15 000		15 000			
Põhjamaade Ministrite Nõukogu			600		600			
Muud mitmesugused		2 413		2 413				
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	149 404	92 660	877 388	2 664	828 518	113 759	103 222	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	149 404	92 660	877 388	2 664	828 518	113 759	103 222	

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2019	2018
Tulu koolitusteenuste ostutamisest	6 761	1 205
Reklaami müügi tulu	1 170	375
Renditulu	0	2 859
Muu teenuste müügitulu	2 703	11 994
Kokku tulu ettevõtlusest	10 634	16 433

Lisa 12 Muud tulud

(eurodes)

	2019	2018
Pärnu Turismiinfokeskuse kauba müügitulu	3 504	2 722
Kokku muud tulud	3 504	2 722

Lisa 13 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018
Noore spetsialisti toetus	12 188	19 125
Lääne-Eesti Turism SA, EST-LAT projektide omafinantseering	0	12 341
PATEE projekti tegevuste vahendamine	0	6 794
Forwardspace MTÜ tegevuse toetamine	15 000	15 000
Kohaliku omaalgatuse programmi toetused	78 249	74 741
Liikmemaksud	5 195	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	110 632	128 001

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Üür ja rent	-29 705	-31 186	7
Mitmesugused bürookulud	-17 599	-16 902	
Uurimis- ja arengukulud	-23 050	-4 523	
Lähetuskulud	-8 775	-7 988	
Koolituskulud	-11 126	-8 143	
Riiklikud ja kohalikud maksud	0	-90	
Esindus- ja vastuvõtukulud	-2 302	-2 531	
Juriidilised- ja personaliteenused	-1 424	-8 695	
Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis	-11 189	-6 891	
IT-kulud ja arendustööd	-16 833	-28 643	
Inventarikulud	-190	-14 258	
Tervise edendamise kulud	-1 702	-539	
Ürituste korraldamise kulud	-148 109	-103 105	
Reklaamikulud	-1 614	0	
Muud	0	-57 066	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-273 618	-290 560	

Lisa 15 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	-302 154	-237 061
Sotsiaalmaksud	-101 750	-80 190
Muud	-247	-1 923
Kokku tööjõukulud	-404 151	-319 174
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	15	14

Lisa 16 Muud kulud

(eurodes)

	2019	2018
Trahvid, viivised ja hüvitised	-16	-68
Käibemaksukulu	-38 203	-7 176
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest arvetest	0	-686
Erisoodustuse tulumaksukulu	-107	0
Muud	0	-90
Kokku muud kulud	-38 326	-8 020

Lisa 17 Intressitulud

(eurodes)

	2019	2018
Intressitulu hoiustelt	15	18
Intressitulu laenudelt	0	2 164
Kokku intressitulud	15	2 182

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	31.12.2018
Juriidilisest isikust liikmete arv	2	2

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019	31.12.2018
	Kohustised	Kohustised
Asutajad ja liikmed	914	98

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Asutajad ja liikmed	3 675	1 326

Põhivarade ostud ja müügid

	2019
	Müüdnud põhivara
Asutajad ja liikmed	34 300

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	2018

Arvestatud tasu	31 582	21 335
Hüvitis juhatuse liikme lepingu lõpetamisel	9 804	0

Info asutajatelt saadud toetuste osas on lisas 10.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 20.04.2020

Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus (registrikood: 90014158) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ERIK REINHOLD	Juhatuse liige	20.04.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2019 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustusi lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme teatud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Krista Lehtsalu

Vandeauditori number 279

Osaühing Infora

Auditoorettevõtja tegevusloa number 51

Tallinna tn 19/21, Viljandi linn, Viljandi maakond, 71013

20.04.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus (registrikood: 90014158) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KRISTA LEHTSALU	Vandeaudiitor	20.04.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Ärinõustamine jm juhtimisoluline nõustamine	70221	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 55517755
E-posti aadress	info@parnumaa.ee